Maastricht University

Dhr. I. Vrijkotte
Boerskottenlaan 28
7574 VB Oldenzaal

College van Bestuur

uw kenmerk	*ons kenmerk*	*doorkiesnummer*	*Maastricht*
	18.10.1658	+31-43-388 2746	3 juli 2018

Geachte heer Vrijkotte,

Bij schrijven van 24 november 2017 heeft u bij het College van Bestuur van de Universiteit Maastricht een klacht ingediend wegens vermeende schending van de wetenschappelijke integriteit door prof. dr. C. de Ruiter.

Met bijgevoegd advies van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit Universiteit Maastricht is het College van Bestuur geadviseerd met betrekking tot de klacht.

Gelet op het advies en de overige op de zaak betrekking hebbende stukken, heeft het College van Bestuur op 3 juli 2018 besloten het advies van de Commissie over te nemen tot aanvankelijk oordeel en de klacht deels ontvankelijk en niet gegrond verklaard.

Ingevolge artikel 5, tweede lid, van de Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit Universiteit Maastricht kunnen klager en beklaagde binnen zes weken na dagtekening van dit besluit het Landelijk Orgaan Wetenschappelijke Integriteit (hierna: LOWI) verzoeken advies uit te brengen over het aanvankelijk oordeel van het College van Bestuur. Het postadres van het LOWI is: Postbus 19121, 1000 GC te Amsterdam.

Indien door klager of beklaagde niet om advies aan het LOWI is gevraagd binnen voornoemde termijn, zal het College van Bestuur zijn oordeel vaststellen. Indien het advies van het LOWI is gevraagd, betrekt het College van Bestuur het advies van het LOWI in zijn oordeel. Indien beklaagde het LOWI om advies verzoekt, wordt beklaagde verzocht het College van Bestuur hiervan in kennis te stellen.

Hoogachtend,
namens het College van Bestuur
van de Universiteit Maastricht,

Prof. dr. M. Paul
Voorzitter

Bezoekadres
Minderbroedersberg 4-6
6211 LK MAASTRICHT

Postadres
Postbus 616
6200 MD Maastricht
Nederland

T +31-43-388 2222
F +31-43-388 4883

www.maastrichtuniversity.nl

Rekeningnr.: 065.76.18.705
IBAN: NL05 INGB 0657 6187 05
BIC: INGBNL2A
BTW identificatie EU
NL0034.75.268.B01

KvK nr.: 50169181

Advies Commissie Wetenschappelijke Integriteit Universiteit Maastricht

Aanleiding

De Commissie Wetenschappelijke Integriteit UM heeft op 24 november 2017 een door dhr. Vrijkotte (klager) ingediende klacht (met bijlagen) ontvangen. Deze klacht spitst zich toe op mogelijke schending van de wetenschappelijke integriteit door prof. dr. C. de Ruiter (verweerder), verbonden aan de Faculty of Psychology and Neuroscience (FPN).

De Commissie Wetenschappelijke Integriteit Universiteit Maastricht bestaat uit prof. mr. C. Flinterman (voorzitter), prof. dr. W. Kusters en prof. dr. H. Struijker-Boudier.

Klacht

De klacht heeft betrekking op de volgende publicatie: prof. dr. Corine de Ruiter en Brigitte van Pol Msc, 'Mythen over conflictscheidingen: Een onderzoek naar de kennis van juridische en sociale professionals', Family & Law May 2017, DOI: 10.5553/FenR/.000032.

Klager stelt dat het onderzoek van verweerder niet onpartijdig, niet onafhankelijk, oneerlijk en onzorgvuldig is.

Verweerder wordt verweten het onderzoek te baseren op een lage response op een online vragenlijst, selectief citeren uit bronnen en het trekken van conclusies die in strijd zijn met wetenschappelijk onderzoek. Volgens klager handelt verweerder hiermee niet alleen in strijd met de Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit van de Universiteit Maastricht, maar ook met de NIP- (Nederlands Instituut van Psychologen) beroepscode, het Wetboek van Strafrecht en de Wet BIG (Wet op de Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg).

Verweer

Per brief van 26 februari 2018 heeft verweerder gereageerd op de klacht.

Ten aanzien van de lage *response rate* stelt verweerder het volgende: "wat ons betreft is dit surveyonderzoek integer, transparant en volgens de vigerende methoden voor websurveyonderzoek uitgevoerd. Het onderzoek is bovendien gepubliceerd in een peer-reviewed tijdschrift, waarbij verschillende reviewers het onderzoek en het manuscript kritisch hebben beoordeeld".

Ten aanzien van het selectief citeren en of het trekken van conclusies die in strijd zijn met wetenschappelijk onderzoek stelt verweerder: "ik ben van mening dat ik een genuanceerde visie op conflictscheidingen heb, waarin ruimte is voor alle aspecten die deze problematiek zo complex maakt".

Procedure

De Commissie heeft kennisgenomen van de klacht en een aanvankelijk een besluit genomen over de ontvankelijkheid. De Commissie heeft besloten dat alleen die onderdelen van de klacht die betrekking hebben op de Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit ontvankelijk verklaard kunnen worden. De Commissie acht toetsing aan het Wetboek van Strafrecht, NIP-code en Wet BIG niet tot haar bevoegdheid en competentie te behoren.

De Commissie is van mening dat de ontvankelijk verklaarde onderdelen van de klacht betrekking hebben op de volgende in de Gedragscode genoemde schendingen van wetenschappelijke integriteit: het principe betrouwbaarheid "de gebruikte statistische methoden zijn in overeenstemming met de methodologische standaarden voor het gebruikte type gegevens."

En het principe onpartijdigheid "een wetenschapsbeoefenaar is pas verdediger van een bepaald wetenschappelijk standpunt als dat standpunt voldoende wetenschappelijk is onderbouwd. Rivaliserende standpunten dienen daarnaast te worden gemeld en toegelicht".

De Commissie heeft vervolgens het College van Bestuur, de decaan FPN, klager en verweerder op de hoogte gesteld over de ontvankelijkheid van de klacht. Daarna is verweerder verzocht om schriftelijk verweer, waarvan de Commissie kennisgenomen heeft. De Commissie heeft klager en verweerder op 27 februari 2018 separaat gehoord. De Commissie heeft geoordeeld dat er zwaarwegende redenen waren om klager en verweerder gescheiden te horen. Partijen zijn op de hoogte gesteld van het verhandelde tijdens het horen buiten hun aanwezigheid. De Commissie heeft kennisgenomen van de opmerkingen bij het conceptverslag van de hoorzitting en door partijen toegezonden aanvullende informatie. De Commissie heeft vervolgens zich te laten adviseren door een onafhankelijke derde persoon met betrekking tot de vraag of het artikel voldoende wetenschappelijk onderbouwd is.

Overwegingen

Klager heeft in zijn klacht twee elementen geformuleerd op basis waarvan hij vermoedt dat de wetenschappelijke integriteit in het geding is en die door de Commissie ontvankelijk verklaard zijn. De Commissie heeft bij haar overwegingen mede de opsomming van gedragingen die in ieder geval tot schending van de wetenschappelijke integriteit moeten worden gerekend (zoals genoemd in de bijlage bij de Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit UM) en de Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening (VSNU, 2014) betrokken.

De klacht heeft betrekking op schending van het principe onpartijdigheid (door het naar oordeel van klager selectief gebruik maken van bronnen) en het principe betrouwbaarheid (door het naar oordeel van klager niet houden aan de juiste methodologische standaarden bij de totstandkoming van de publicatie en het gebruik maken van een wetenschappelijk niet onderbouwde stelling in een vragenlijst).

Ten aanzien van de methodiek van het onderzoek (de *response rate* op de online vragenlijst) stelt klager dat de norm dat de norm voor wetenschappelijk onderzoek tussen de 30 en 70% ligt. De *response rate* bij het betwiste onderzoek was 10,36%, waardoor het onderzoek "geen representatieve doelgroep heeft, wat leidt tot een lagere kwaliteit van gegevens en hoog risico op vooringenomenheid in schattingen alsmede beïnvloeding van het onderzoeksontwerp, het verzamelen van gegevens en de analyse hiervan".

Verweerder geeft in het verweerschrift een opsomming van de verschillende groepen mogelijke respondenten en stelt dat: "overigens is een responspercentage van 10% heel gebruikelijk bij websurveys. De totale steekproef (N=863) van ons onderzoek is behoorlijk groot, en dat is dan ook de reden dat we enig vertrouwen hebben in de validiteit van de data. Hierbij dient tevens aangetekend te worden dat onze steekproef aanzienlijk groter was dan die in het oorspronkelijke surveyonderzoek van Hamel en collega's (2009; N= 410), de studie waardoor ons onderzoek mede geïnspireerd is, en die gepubliceerd is in een internationaal, peer-reviewed tijdschrift. Wat ons betreft is dit surveyonderzoek integer, transparant en volgens de vigerende methoden voor websurveyonderzoek uitgevoerd. Het onderzoek is bovendien gepubliceerd in een peer-reviewed tijdschrift, waarbij verschillende reviewers het onderzoek en het manuscript kritisch hebben beoordeeld".

Ten aanzien van de methodiek van het onderzoek overweegt de Commissie het volgende:

- Het onderzoek van verweerder is gebaseerd op antwoorden die professionals betrokken bij conflictscheidingen online ingevuld hebben. De *response rate* was 10,36%, wat in bepaalde

wetenschapsgebieden (bijvoorbeeld in het biomedisch domein) als (te) laag aangemerkt zou worden.

- Het is de Commissie echter niet gebleken dat er binnen de wetenschap absolute standaarden gehanteerd worden voor de *response rate*. Er bestaan verschillen tussen wetenschapsgebieden en verschillen komen voort uit de wijze van dataverzameling. Zo zal het in een medische *clinical trial* (waarin gewerkt wordt met 'vaste' groepen patiënten relatief eenvoudiger zijn om tot een hoge *response rate* te komen dan in het type onderzoek waar de klacht betrekking op heeft (oproepen tot het invullen van een vragenlijst via e-mails en nieuwsbrieven).
- Verweerder heeft aannemelijk gemaakt dat een dergelijke *response rate* niet ongebruikelijk is bij onderzoek dat betrekking heeft op vergelijkbare thematiek en waarbij de dataverzameling ook via online vragenlijsten geschiedt.
- Verweerder heeft aannemelijk gemaakt dat er veel aan gedaan is om de *response rate* te verhogen, onder meer door het sturen van herinneringen en het verloten van cadeaubonnen onder degenen die het onderzoek invulden.
- Gelet op het bovenstaande kan de Commissie niet stellen dat het feit dat het onderzoek gebaseerd is op een *response rate* van 10,36%, betekent dat de uitkomsten van dit onderzoek per definitie niet valide zouden zijn. Gebaseerd op de voorliggende stukken concludeert de Commissie dat het onderzoek zorgvuldig opgezet en uitgevoerd is en verweerder hierover voldoende transparant geweest is. Bovendien is het artikel gepubliceerd in een *peer reviewed* tijdschrift.
- De Commissie oordeelt derhalve dat op dit onderdeel van de klacht de wetenschappelijke integriteit niet geschonden is. Wel adviseert de Commissie verweerder om bij eventueel toekomstig onderzoek dat gelijksoortig van opzet is, maatregelen te nemen om eventuele *non-response bias* te corrigeren om op deze manier de inhoudelijke discussie over de uitkomsten van het onderzoek niet te vertroebelen.

Klager verwijt verweerder dat in de vragenlijst een onjuiste stelling gebruikt zou zijn die niet strookt met de uitkomsten van wetenschappelijk onderzoek. Deze vraag heeft betrekking op het waarheidsgehalte van beschuldigingen van kindermishandelingen binnen een scheidingscontext.

Ten aanzien van dit onderdeel van de klacht overweegt de Commissie als volgt:

- Er is door klager en verweerder verwezen naar onderzoek dat betrekking heeft op het waarheidsgehalte van beschuldigingen van kindermishandeling. De context waarbinnen dit onderzoek is uitgevoerd verschilt, net als de opzet van het onderzoek. Een meta-analyse (een gebruikelijke manier binnen bijvoorbeeld het medisch domein om in dergelijke gevallen tot consensus te komen) ontbreekt op dit terrein.
- Vanwege het ontbreken van consensus over het antwoord op deze vraag, blijft de vraag in hoeverre beschuldigingen van kindermishandeling op waarheid berusten onderdeel van een wetenschappelijke controverse. Dit debat zou naar mening van de Commissie gevoerd moeten worden via de kolommen van het tijdschrift waarin het betwiste artikel gepubliceerd is, of in een soortgelijk wetenschappelijk forum.
- Gelet op bovenstaande kan de Commissie niet concluderen dat verweerder een wetenschappelijk onjuiste stelling opgevoerd heeft in de vragenlijst en daarmee de wetenschappelijke integriteit geschonden zou hebben.

Ten aanzien van het tweede element van de klacht, het verwijt van het selectief of onjuist gebruik maken van bronnen, overweegt de Commissie het volgende.

- Klager stelt dat verweerder in het artikel selectief en eenzijdig refereert aan ander onderzoek op dit terrein wat ten koste zou gaan van haar integriteit en onderzoek.
- Verweerder bestrijdt deze opvatting en stelt in het artikel wel degelijk te refereren aan tegengestelde opvattingen, zoals bijvoorbeeld door de verwijzing naar het werk van prof. Richard Gardner met betrekking tot het *Parental Alienation Syndrome*.
- De Commissie is van mening dat niet gesteld kan worden dat verweerder in het artikel niet verwijst naar afwijkende standpunten;
- Over de vraag of verweerder alle relevante en bronnen in overweging heeft genomen, heeft de Commissie een onafhankelijke deskundige op het gebied van huiselijk geweld geraadpleegd. Deze deskundige stelt: "het is belangwekkend empirisch onderzoek dat methodologisch zorgvuldig is opgezet en uitgevoerd. In dat opzicht een waardevolle bijdrage aan wetenschappelijke kennis op dit terrein. De onderbouwing met eerder (empirisch) onderzoek en theoretische onderbouwing is beperkt. Empirisch onderzoek is vaak gedateerd (d.w.z.: in veel gevallen vaak tien of meer jaar oud). Mij komt voor dat in dat opzicht meer en meer recente literatuur gebruikt had kunnen worden)".
- De Commissie volgt deze opvatting, maar oordeelt dat hiermee in redelijkheid niet gesteld kan worden dat de wetenschappelijke integriteit door verweerder geschonden is. De Commissie acht een beperkte theoretische onderbouwing en het al dan niet gebruik maken van recentere literatuur eerder als iets wat in het *peer-review* proces naar voren had moeten komen of door klager aan de orde gesteld kan of had moeten worden in de kolommen van het tijdschrift waarin het artikel gepubliceerd is.

Advies

De Commissie Wetenschappelijke Integriteit UM adviseert uw college om de klacht van dhr. Vrijkotte jegens prof. dr. C. de Ruiter deels ontvankelijk, maar niet gegrond te verklaren.

Maastricht, 25 juni 2018